

**Előfizetési feltételek:**

Fizetendő Debreczenben.

Egész évre . . . . . 2 frt

Fél évre . . . . . 1 „

Községeknek 62 kr. évi postadíj előleges bekltdése ataa ingyen.

Egyes szám ára 4 kr.

**Szerkesztőségi és kiadói iroda:**

Rózsá-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piacz) Vilmos sörccsarnoka szomszédságában.) Kéziratok vissza nem adatnak.

**DEBRECZEN-NAGYVÁRADI**

**ÉRTESÍTŐ.**

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

**Hirdetési díjak:**

Négy-hasábos petit sorért 5 kr; többszo- rinél 4 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknel nagyon kedvező engedmények tétetnek. Bélyegdíj: minden beigtatásért külön 30 kr. „Nyiltér“-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr. Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Fer. és Társa, Telegdi K. Lajos és László Albert könyvkereskedésében, Budapestben: Goldberger A. V., Blockner J., Eckstein Bernádt és Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein és Vogler, A. Opatkó, Schaleck H. és Páriban, Hamburgban és Majnai-Frankurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

**Uj áldozatok a közművelődésre.**

Debreczen, 1896. május 30.

Városunk, mely határt nem ismer a közművelődés minél magas színvonalra való emelése érdekében tett áldozat hozatalnál, a legutóbbi közgyűlésen ismét nagyszerű alkotásokra határozta magát.

Eltekintve attól, hogy a maga számára közel 300,000 forinttal a kor igényeinek megfelelően átalakítja székházát, tekintélyes összeget kitevő áldozatra határozta magát.

Beszéltünk már arról, hogy mily égetően szükséges volna egy harmadik teljes körű iskola és rámutattunk a helybeli r. kath. algimnáziumra, melynek kiegészítésére már áldozatot hozott a nagyváradi biboros püspök Schlauch Lőrincz, továbbá Szakszó volt s Dr. Wolaffka a Nándor jelenlegi prépost plébánosok.

Ez utóbbi ismert buzgósággal látott a rég óhajtott terv megvalósításához s számítva a város közönségének jóindulatára, segílyt kért s nem is hiába.

A város ad 60,000 frt készpénzt, 185 ezer darab téglát, 80 ezer darab cserepet, a mi éppen megfelel 100,000 frtnak.

Ez már magában is nagyszerű határozat, de még több áldozatot is hozott a nevelés, illetve a közművelődés oltárára a város buzgósága.

Igy 12,500 frttal építnek a Csapó-kertben egy új iskolát két tanítói lakkal s új iskolát a Miklós-utcai leányiskola telkén.

Elhatározták továbbá, hogy a Nagymester-utczán előállítandó kisedővoda czéljaira a Dragota örökösök két utcára nyíló házasa telke 14,000 frtért megszereztessek és 3141 frt 55 kr költséggel átalakitassék A Varga-utczai városrészen szintén óvodát állitanak.

És ez áldozatokra pénz, sok pénz szükséges.

Ez a város, mikor ily érdekekről van szó, nem ismer semi nehézséget, hanem megnyitja

pénztárát és viszi a közművelődés oltárára áldozatait.

A késő utókor is áldani fogja a nemes áldozókat, kik a város jövő nagyságát munkálták.

**Tanév végén.**

1896. május 30.

Az ezredévi tanév immár befejezéshez jut.

A jövő reménye, a mai iskolai nemzedéknek tiz havi szorgalmi ideje után bezárulnak az iskolák ajtói.

Kezdődik az áldott vakáció. — De vajjon áldott-e?

A tanévet eredménynyel végző s kellő szülői felügyelet alatt álló, helyes házi nevelésben részesülő gyermekekre igen.

A többire átok! Hány szülő, apát, anyát foglalnak el az élet terhes gondjai!

Hány gyermek kerül 10—12 heti szabad szárnyra s lesz az utca lakója!

Menjünk végig Debreczen város népes utcáin. A ki 15 perc alatt meg nem undorodik azokon a mosdatlan száju szólásformákon, mikre a fogékony gyermeki kebel reagál, az süket.

Ennek minden gyermek ki van téve, mert nincs a törvény által is sürgetett elegendő játszóterünk s a mennyiben van, ott nincs felügyelet, mely a gyermekek vallás-erkölcsi életére kiterjedjen.

Ez komoly baj, ez orvoslást vár. Egyesek a társadalom alkotói. Ha az egyedek betegek, beteg a társadalom. Így szaporodnak aztán a fennálló rendszer ellenségei.

Nem terjeszkedünk ki — hiszen túl terjedne egy cikkely határán — a mai iskoláztatásra.

Tul tömjük a gyenge gyermeki elmét. Ezért satnyul a nemzedék. Feledjük a megdönthetetlen igazságot!

„Ép testben ép az ész.“ A test épen tartására nem elég az intézkedés, hogy tanítsuk a gyermekeknek az egészségtant.

A mit az egészségtanból a gyermek megtanul, azt elfújja a vizsgálaton s aztán elfelejti.

Hogy ép, egészséges testü nemzedékünk legyen, szükségünk van 1. játszó terekre, 2. szakszerű felügyeletre. Az első kellék — a nagyobb szabású célnak — meg van.

Ott a nagyerdő árnyékos pázsitos területe. A második kellék iránt sok száz év lezajlása óta nem gondoskodott senki.

Ugy Debreczen város politikai hatóságának, mint a kálvinista Róma egyházi hatóságának az idők által követelt baladás elől kitérni nem lehet, nem szabad.

Ujdonsági rovatunkban közöljük egy szakembernek nemes irányu törekvését. Kérdezzük: elég lesz-e téve — feltéve, hogy magán vállalkozásnak sikerül — a szünidő helyes felhasználása, a test ápolásikövetelményeinek azzal, ha a tehetősb szülők gyermekeiket a turista iskolába adják?

Hol maradnak a szegények, kikért a szülők fizetni nem képesek, a kiknek legnagyobb mérvben van szükségük arra, hogy a szünidőben is felügyelet alatt álljanak?

Avagy csak a gazdag gyermek örülhet az életnek, csak annak lehessenek örömei?!

6000 gyermek között edes kevés jut a szepeségre nyaralni. A zöm itt marad Debreczenben. Ezekről gondoskodni, ezeknek a szünidei tornajáték iskolában a részvehetést lehetővé tenni mulhatlan kötelesség.

Ne kicsinyelje ennek horderejét senki.

A test öszhangzó képzése a laikus előtt ismeretlen fogalom.

Nyugot művelt államai régen meghonosították a gyermekeknek tornajátékát, felnőtteknek a rendszeres tornát. A német nemzetnek nemzeti tornászata van. Nincs olyan német birodalmi város, melynek több tornaegyesülete ne volna. S ezek a nemzeti közérzést kézzel fogahtólag ápolják, a német dicsőségét emelik.

Egészséges test, jó kedély! E két megbecsülhetetlen kincs a tornajátékok jutalma. Hazánkban is kedvelt volt a tornajáték s a daliás Árpádtól a XVII. század végéig volt a magyar nemzetnek nemzeti tornajátéka. — Nem olyan lawn tennis-féle az elpuhult emberek korcs lapdajátéka, hanem versenyfutás, töke-, árok-ugrás, lovaglás, vívás, fegyverjátékok, baltavetés, czölöpverés stb.

Nem is volt a tájban annyi rövidlátó, lágykedélyű agg ifju, mint manapság.

A testet ellentálló képességüvé, erőssé és ügyessé kell tenni a gyermekkorban, ápolni a férfi korban.

Zendüljön fel hát a nagyerdőn a tornajátékos gyermekcsereg vidám éneke! Lássuk kipirult mosolygó arcukat, ragyogó tekintetüket! Pártoljuk egy hivatott tornász messze kiható, életre való törekvését.

**Irodalom és művészet.**

**Ritka ember él Magyarországon, ki** legalább hiréből ne ismerné a „Képes Családi Lapok“ című heti lapot, mely 18 év óta egyik legnépszerűbb szépirodalmi ujság és nem csak magyaros irányu, de tartalmas regényei, elbeszélései, rajzai, humorreszkjei, költeményei, valamint sikerült képei által minden művelt család körében szivesen, sőt örömmel várt vendég. De a „Képes Családi Lapok“ Amerikában is elterjedt lap, mert az ottani nagy magyar kolonia több száz tagja rendes, hű tagja e lapnak és egyre-másra írja az elismerő sorokat. A „Képes Családi Lapok“ teljes számú példányokkal folyvást szolgálhat és mutatónyiszámokat egy levelező lapon teit kérésre szivesen küld mindenkinek a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Budapest, Vadász-u. 14. szám. saját házában.

**A Magyar nemzet hivatása** czim alatt Dr. Kardos Albert az izr. elemi iskola igazgatójától egy érdekes füzetke jelent meg. Ajánljuk a gonddal meleg lelkesedéssel írt füzetet olvasóink b. figyelmébe. Egy füzet ára 10 kr.

**Karcolatok.**

— Innen, onnan, mindenünnen. —

No végre megfordíthatjuk a bot végét.

Eddig ütöttük az időjárás, mert czudarul hívós és pocskó volt, most meg az a baj, hogy már is rengeteg meleg van.

Egy hét előtt a hideg rázta az embert, ha a fagylatot csak festve is látta, most meg a jeges tenger is koppasztó viz volna, ha itt lenne.

Ki a feki is tudná, hogy lenne jobb a finyás embernek!

Persze nem!

Hát például az egyiknek vadonat új városház kell, a másik megelégszik, ha a régit megfejelik.

Pedig az lesz az egészből, hogy nem csak megfejelik, de a fejelés után új szarát is csinálnak neki.

Csodáljuk, hogy valaki nem indítványozta, hogy — új helyen építsék az egész új város házát.

Igen jó volna, ha a K ö s é l y s z e g b e építnék. Legalább a feleknek még megközelíthetlenebb volna.

Nagy a napdíjasok öröme!

A közgyűlés kinek egész, kinek félhavi fizetés szavazott meg — jutalmul.

téged is, hiszen szeretlek és feleségül is veszek — ha jössz.

A leány előbb nevetett, aztán a legényre veti sötét, csillogó szemeit.

— Hátha azt mondom te Pali, hogy ha te nyered el a rózsát, magam is utánna megyek?

— Hihetek néked leány?

— Akár Istenednek! mondta gondtalan gnyoson a leány, megütve a legény vállát.

Aztán fordult egyet a sarkán és ott hagyta a legényt még egyszer hamis kacérsággal tekintve rá. A legény gondolkozva haladt az uton. Nagyon szép teremtés volt az a kihívó Borcsa s szinte hihetetlennek látszott előtte, hogy az ő felesége legyen. Hogy is induljon ő el egy olyan hires csalfa lány szava után, mint Béli Borcsa. Játsszik a legényekkel. Bár ő sem az utolsó ember a faluban, azért Borcsa előtt aligha számít. De mikor ugy bele van bolondulva abba a vásáros szívű, csapodár leányba. Nem, nem, hiszen ő neki, övé lesz a rózsza után a — leány szerelme!

**II.**

Összegyűlt a fiatalság táncolni. Tánczra perdült mindenki, ki csak mozogni tudott piros pümkösd első napján.

Béli Borcsa, a falu szépe, kitűzte a díjat: fehér keblén viselt piros rózsza lesz a fizetése a legjobb tánczóknak.

Mindenki igyekezett elérni a díjat, mindenki megakarta szolgálni a piros rózsát.

Tánczóltak a legények, hisz egy rózsza volt az ára egy szépséges leány kebléről, ki után bolondultak a könnyen szemlemlre gyulladó férfi szivek.

De legjobban tánczolt Kis Pali, ki máskor alig szokott egy-kettőt fordulni. Most csodálkozva látták, hogy ez a magára sokat tartó legény is bolondja egy — rózsának.

Hej! Nem tudták azt hogy a rózsza királynője

is, az a mosolygó ördög, az övé lesz, ha meg lesz rá az érdeme.

Hevesen tánczolt, csurgott halántékáról a viz. Mikor már végre mindenki leült pihenni, akkor is ő még járta, járta egész addig, míg lábai alatt a padló is tánczolni kezdett. Akkor ő is oda csapta magát egy padra s nem ivott bort mint a többiek, hanem két hatalmasat huzott egy korsó jéghideg vízből. Ekkor aztán leült. Egy tizes bankót lökött a cigányoknak, hogy huzzák el, hogy:

„Meghalok én nem sokára  
Piros pümkösd hajnalára.“

Amonnan a másik szegletből meg olyan gnyoson vigyorgott rá a Borcsa ragyogó szeme, a mint ráhajta kaczer fejét a Biró Pista vállára.

Mikor eljátszta a cigány a Pali nótáját, oda kiáltott csengő hangon a Béli leány:

— No most Laczkó huzd el a „Cserebogár sárge cserebogár“-t.

S a mint ennek is vége lett, Borcsa sugott valamit a Pista fülebe. Azután oda ment Kis Pali felé. Leült szépen mellé és ivott az ő poharából.

— Te Pali, hát igazán megakarsz halni te piros pümkösd hajnalára?

— Nem én, eszembe sincsen édes galambom!

— Hát akkor minek huzattad azt?

— Mert nekem az tetszik!

— Nekem meg a másik.

— Neked miért az?

— Hát mert szeretném tudni, hogy csakugyan övé lesz-e?

— Hát kié lennél te szép kis madaram, mint az enyém?

A leány elbizakodottan mosolygott.  
— Megengedj Pali, de ne vedd rossz neven, én nekem már van más, a ki szebb is meg gazdagabb is!

— S a tegnapi szavad, ígередet?

**TÁRCZA.**

**Románéz.**

Enyeleg a szellő,  
Halvány kis virággal,  
Körülveszi édes,  
Titkos suttogással.

Zsongó, méla dallal,  
Tündöklő harmattal,  
Kikelet bűbajos  
Csodás varázsával.

Kis virág hallgatja  
Némán, álmodozva.  
Szívében visszhangra  
Kél mindegyik hangja.

Benépesül lelke  
Eaer szép álommal,  
Napsugaras, ékes,  
Virányos tavasszal.

Messze szép vidékre  
Viszi szive álma,  
Pajtós szellő vágygyal  
Oly epedve várja.

Körül veszi édes  
Bűbös szerelemmel  
Halk sóhajok, csókok  
Kéjes öszönével.

Szegény kis virágnak  
Nem jutott eszébe:

A boldogságnak is  
Hamar lehet vége.

Csapodár a szellő,  
Meglébben a szárnya  
Egyet fordul s ime:  
Már más a virágja.

Nem jutott eszébe,  
Meg is lakolt érte:  
Nem soká ott llettél  
Hervadva, letörve.

**Ny. Krausz Róza.**

**Piros rózsáért.**

— Elbeszélés. —

**I.**

— Borcsa lelke! Beh szép rózsád van!  
— De van ám! Épen ma reggel szakajtottam a kis kertben — alig nyilt már is letörtem! mondta tetszelegve a kaczer falusi lány.

— Pedig még csak szombat van, holnap kellett volna felvenni!

— De biz nem ugy van a' lelke Kis Pali! Ezt a piros rózsát pümkösd első napján az a legény kapja tőlem, ki legtovább bírja a csárdást és így én is hordani akarván, jónak láttam ma felbokrétázni magamat vele.

— Borcsa, mondta volt a legény tüzesen, add nekem azt a rózsát!

— Jó is voln'! Ha holnap te tánczolsz legtovább, a tied lesz.

— Szép cziczám, másképpen nem?

— Már ugyan miuek?

— Pedig meg nem bannád aranyos madaram, mert bizony én megbecsülném. És megbecsülnék

Ugy mondják, hogy az a kárpótlás az ezredévi ünnepségen elmaradt — megvendégelésnek.

Több iskola építését s kevesebb pálinkás bolt tartást engedélyezett a tanács.

Hja! A cukros után kell már egy kis — savanyúság is!

A pünkösdi ünnepeken kárpótolta magát, a ki csak tehetette, a népünnepélyért.

A legöregebb emberek sem emlékeznek ilyen pünkösdre, hogy annyi gyilkosság történt volna a rántani való csirkék között mint az idei, valamint nem ontottak egy-egy polgárháboruba annyi vért, mint itt — bort és sört.

De az is bizonyos, hogy sok ember feje volt k ö d ö s az egész héten!

Sokan panaszkodnak, hogy az országos kiállításon Debreczen nincs kellőképp képviselve.

Hja! Az ám sok helyt szokás, hogy a gyertyát is a véka alá rejtik.

Ugyan mi a könek is nekünk kiállítás. Történik a debreczeni csárdában elég — b e á l l í t á s.

Áthurcolkodás miatt szünetel egyik-másik városi hivatal a napokban.

Ez a költözökés eltarthatna például egy pár esztendeig is, hogy az ember ne tudna hol a d ó t fizetni.

Hiszzen adót fizetni a magyar ember akkor sem szeret, ha — n i n c s miből.

Hát még mikor — v a n!

Tekintve, hogy ma mindenki segedelmet kér, a kiállítás meglátogatására, a várososhoz ujabban folyamodtak.

a) A bérkocsisok, hogy egy kis finomabb modort sajátítsanak el zsaroló fővárosi kartársaitól.

b) Több korcsmáros, hogy a bor vízzel való helyettesítését eltanulhassák.

c) Egy pár borbély a borotválás árának miként leendő felemelésének eltanulása végett.

d) Több tanító arra kíváncsi, hogy a minta iskolában van-e minta — nádpálca.

Stb. stb.]

Hát jól teszik! Kérjetelek és valószínűleg nem kaptok semmit.

Egyébiránt be kell csapni a „Hortobágyot“ szlogba. Annak az árát ki kell osztani és menjen fel egyszerre az — egész Debreczen.

A Hortobágyot meg majd kiváltja — szent Habakuk napján, akár bornyunyuzó kis kedden.

Ez oszt — ünneplés lesz!

Tehát a városházát bontani fogják.

Nem lesz benne több restauráció meg holmi egymás már.

Hát hogy senki sem bucszott tőle azt értem, de azon már nem megy el a csodám, hogy t e k. Koszorus Lajos ur ny. közgyám, volt ügyész, jelenleg ügyvéd, vörös keresztli választ. tag elfelejtett a régi városházának — j e g y z ő k ö n y v i közzönetet szavaztatni.

No ezt nem felejtí el soha az — ö r e g városház.

## Noja.

— Ah, az olyan tere-ferre volt. Tudod ez szokás nálam. De ha akarod, kiténtetlek a rózsámmal.

— Tartad meg magadnak te álnok, kigyószívű...

Borcsa jónak látta felállni és Pista felé igyekezett. De azért meg nem állhatta, hogy vissza ne szöljön:

De azért mégis csak a tied lesz, ha megígértem!

— Nem kell kiállított dühösen a legény s ő is felállt. Lábai alig bírták. Nem is nézett Borcsa felé, úgy ment el mellette. Mikor haza ment s lefeküdt, öreg anyja megjézd kinézésétől. Lázba esett. Láta újra, hogy a mint Borcsa mellett elhalad, az szeme láttára megcsókolja kedvesét. Álmai mind kuszáltabbak lettek. Lehet az ivott hideg víz is hozzájárult részben, de iszonyu kínok között pünkösdi másodnapjának hajnalán kilehelte lelkét — talán éppen a piros rózsáért!...

## III.

Piros pünkösdi harmadnapján temetésre gyűltek össze. A Kis Pali temetésére. Egy szép koszorút kötött az édes hagi, ez díszíté koporsóját a fiatal embernek.

Egyszer a mint a pap a gyász beszédet tartja, jön a szép Béli Borcsa. De arca most az egyszerű nem mosolyog, hanem két fekete szeme homályosan tapad a koporsóra. Kezében egy szál piros rózsát tart, azt a virágot, mi ezt a gyászos esetet akaratalanul megkezdte. Élő keblen nyílt ki s most a szép lány oda helyezte az ifjú legény koporsójára, hogy ott hervadjon el.

És a mint oda tette, ráhuzta a zene fájón.

„Megalok én nem sokára Piros pünkösdi más napjára.

A fojohoz ne tegyetek keresztet Viseltem én életemben eleget!”

Kéray Elza.

## HÍREK.

### Május végén.

Vén korhadni kezdő ákáczfánk hófehér virága légy újra üdvözölve szívünk melegéből!

Óh nem borongnak már fölöttünk a szürke, vagy sötét fellegek, nyájas, verőfényes nap süt a mosolygó kék égboltozatról s a nagy természet teljes pompájában diszeleg s hogy megkoszorúzza önmagát elhozta a te virágodat is édes, öreg ákáczfánk!

Nyájasan bólingatnak felénk galyaid, melyek megrakvák a mi kedves virágainkkal s leveleid észszoborulva zizegnek halkán, csendesen, nagyon csöndesen.

És mi értjük a te beszédedet vén öreg ákácza...

Összenőttél velünk. Te láttad, ha a boldogság megszületett nálunk és mintha mosoly is szállt volna illatozó virágaidra, miből mi úgy véltük örömmöd sugárik ránk...

És láttad, ha a szomorúság bekopogtatott nálunk... A mikor az hervadtól lassan, csendesen, a kit úgy szeretünk, a ki ott nőtt föl lehajló ágaid alatt s a kinek hosszú álma fölé a te virágod borult mely oly szomorú volt, mintha a bánat setétre festette volna be...

Virulsz urja öreg ákáczfánk! Szép vagy, megint megifjodtál, mint annyi sok, nagyon sok május végével...

Nézem csodálom újra virágaidat, szívom az édes illatot magamba, de érzem, hogy én nem ifjodom...

Lefeje, lefeje megyünk. Korhadunk...

A sarjak nőnek, mint a te újabb ágaid s reményeink, mint a te virágaid elhullnak, elenyésznek és sodorja a szél messze, nagyon messze a — feledésbe!

Illatozzál fehér ákác virág, suttoj ákác levél, olyan jól esik látni és hallani, hogy május végével a mi halva volt, minden diszben áll...

### Némó.

— **Isteniszteletek.** A debreczeni ev. ref. templomokban vasárnap a következő lelkészek tartanak isteniszteletet: a nagytemplomban K. Tóth Kálmán, a kistemplomban Szilágyi Imre, az ispotálytemplomban Mitrovics Gyula és az új templomban Mindszenti Imre.

— **A város nagylelkűsége.** A májusi közgyűlés a városi tisztviselőknél is adott egy kis örömet a jelenleg szolgáló tisztviselőknél az ezredév emlékére a folyó év három évnek vétetik nyugdíj tekintetében. A napdíjasok pedig egész, illetve az 5 éven alól szolgálók félhavi fizetését nyerneknél. A közgyűlésnek ezen kegyes jóságát Simonffy Imre kir. tan. polgármester köszönte meg. Felelmitjük, hogy a míg a gyűlés egyhangulag meghozta M á r k Endre indítványára a határozatokat, a tisztviselők mind eltávoztak a teremből. — Egyébiránt a város e gyűlésen sok áldozatot hozott, melyről első cikkünkben emlékezünk meg. — E gyűlés határozatai városunk történelmében kiváló helyet foglalnak el minden időben.

— **Egyházkerületi gyűlés.** A tisztántuli egyházkerület gyűlése a héten folyt le Kis Áron püspök és V á l l y János főgondnok elnökléte alatt. Az első napon legelsőbben a kegyeletes megemlékezések fordultak elő. Károly Lajos főherceg, Lukács esperes, Buzás tanár haltak el, kiknek emlékét jegyzőkönyvbe vették. Az új püspökök üdvözlését szívesen fogadták. A szatmári beteg esperes helyettesítő B i k i Károlytól a szavazati jogot megtagadták.

— **A debreczeni diszbandérium.** Városunk diszbandériuma (uri és polgári együtt), mely június hó 8-án Budapesten a hódoló diszfelvonulásban részt fog venni, vasárnap délelőtt fél 11 órakor teljes diszben, a zászlóval, bemutatkozó felvonulást tart itthon, hogy megtekinthessék azok is, a kiknek nem lesz alkalmuk a június 8-iki nagy ünnepélyben a fővárosban személyesen gyönyörködni. A felvonulás a Tisza-palota háta mögül a Rózsaterőről indul a N a g y e r d ő r e s onnan vissza. Hétfőn aztán a bandérium tagjai mindannyian felutaznak Budapestre, a hol 7-én az összes bandériumokkal próba-felvonulást tartanak.

— **Az új városház.** Reichman Á. helybeli birtokos indítványt tett, hogy egészen új városház építtessék és ne használják fel a régi falakat. A közgyűlés csekély szótöbbséggel elvetette az indítványt. Így az árlejtést meg lehet tartani s valószínű, hogy néhány nap múlva már bontják a régi városházát. A hivatalok költözés alatt vannak s így a közigazgatásban egy kis szünet áll be.

— **Az iparos-kör a kiállításon.** A debreczeni iparos-kör elnöksége az ezredéves országos kiállítás és a székes főváros megtekintése céljából 14 napra érvényes menetjegy és egyéb kellemes kedvezményekkel tömeges felirandulást kíván rendezni. E célból május 31-én vasárnap d. e. 10 órakor részleteket tüzetesen ismertető nagy értekezletre hívja össze mindazon polgártársakat az iparos-kör helyiségébe, kik az ügy iránt érdeklődnek.

— **A mire nagy szükség volt.** Szentjóni Szabó Kálmán ev. ref. tanító életrevaló tervvel foglalkozik. A szünetét élvező gyermekekkel — csekély felügyeleti díjért — a két hónapon át kirándul naponta a Nagyerdőre, a hol a gyermekek játszani fognak. A test edző kirándulásokat az elméleti dolgok felelevenítése követi délután. Nagyon ajánljuk a szülőknek, hogy adják Szentjóni tanító ur gondozása alá szünetező gyermekeiket, mert jól gondjukat viseli s a napontai kirándulások gyermekeiket egy megerősíti, mintha éveket költene a Szepességen. Az ily áldásos vállalatot fel kell karolni és támogatni még a hatóságoknak is.

— **Eljegyzés.** Moskovitz Miska dr. eljegyezte gyalui Rosenberger Ignác földbirtokos leányát H e r m i n e kisasszonyt Gyaluról. Az eljegyzéshez az ösmerősök öszinte szerencsekívánatai fűződnek.

— **A lapunk mai számában levő Kaufmann és Simon (Hamburg) szerencse tudósítása igen érdekes.** Ezen czég pontos kiszolgálása és titoktartó nyereségy kiizetése által vidékünkön annyira megkedveltette magát, hogy nem mulaszthatjuk el tisztelt olvasóink szives figyelmét a hirdetésre felhívni.

— **A trieszti általános biztosító társaság** (Assikurazioni Generali) mult hó 29-dikén tartott 64-ik közgyűlésén terjesztették be az 1895. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 54 oldalra terjed és számos rendkívül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. A mérlegek, valamint a nyereség és veszteség számlák már az 1896. márczius 5-iki osztr. miniszteri rendelet értelmében vannak felállítva.

Az évi jelentésből látjuk, hogy az életbiztosítási osztály díjtartaléka 1895. évi december 31-én 3.519,501 frt 41 krral 45.231,976 frt 76 krra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztosítási tőke összege 177.718,755 frt 13 krt tett ki, míg az év folyamán bevett díjak 7.402,467 frt 03 krra rugtak.

A tüz és szállitánybiztosítási ágakban a díj és illetékbevétele 10.435,513 frt 31 kr volt, miből 3.058,827 frt 06 kr mint kártartalék, minden teher-től menten a jövő évre vteleztetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 31.142,823 frt 66 krra emelkedett.

Károkt a társaság 1895-ben 9.218,277 frt 67 krt folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 281.357,598 frt 61 krrnyi esik igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 52.626,274 frt 37 kr esik, mely összeget a társaság 162,059 káresetben kifizetett.

Az értékpapírok értéksökkenése, mely az év végével az alacsony árfolyamok folytán beállott, egyéb rendelkezésre állott összegekből kinyerültett úgy, hogy az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék változatlanul 2.282,011 frt 44 krrnyi összeggel új számlára átvihető volt. Azonfelül azonban még az idej nyereségből 500,000 frt egy az árfolyam ingadozása fedezetére szolgáló külön tartalék számára átutaltatott úgy, hogy az egész árfolyam tartalék 2.782,011 frt 44 krajczárra szaporodott.

Az alapszabályszerű nyereség tartalékkal, mely a részvénytőke felét teszi ki, az összes nyereségtartalékok 5.487,011 frt 44 krra rugnak.

A társaság összes tartalékjai és alakjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve az ideai átutalások folytán 58.071,673 frt 84 krról — miután a viszontbiztosítási tartalék kivételével — 61.051,211 frt 83 krra emelkedtek. Ezen értékekből több mint 15 millió magyar értékek esik.

Az elért tiszta nyeresémből a társaság osztalékul részvényenkint 136 frtot aranyban, vagyis 340 frankot fizet.

### Ingtalanok forgalma.

(A debreczeni kir. törvényték, mint telegkönyvi hatóságnál).

— 1896. május 17-től május 24-ig. —

Liptai Miklós és neje Hatvani Klára veszik Papp Lajos és nejétől ezeknek ujosztásu földjüket 600 frtért.

Karakas István és neje veszi Szöllösi Bálintné Debreczeni Zsuzsánnától ennek ujosztásu földjét 2800 frtért.

Kerékgyártó Sándor és neje veszik Vida József és nejétől ezeknek majogsági földjüket 170 forintért.

Nádas János és neje veszik Laky Etelka férj Takács Bálintnének ennek boldogfalvai szöllőjét 3000 frtért.

Öreg Mihály és neje veszik Jámbor István és nejétől ezeknek 1699. sztykben foglalt szöllőjüket 2000 frtért.

Gebei József veszi Gebei Józsefné Oláh Sárától ennek a 3095. népsorszámu házának fele részét ajándékozás címén 600 frt becserétkben. Nagy Juliánna veszi Nagy Amália és társaitól ezek Hatvan-utcai szöllőjüket 2000 frtért.

Polgári Sándor veszi Csicsó Lajos és nejétől ezeknek 1532. sz. a. házukat és ennek ondódi földjét 13.000 frtért.

Balogh János és neje Balogh Erzsébet veszik Kálmán egy is mint k. k. gyermekei gyámjától ezeknek 2014. sz. a. házaz telküket 2200 forint vételárért.

Ujvári László veszi Kovács Eszter Ujvári Lászlónéknak ennek ondódi földjének fele részét ajándékozás címén.

Takács János veszi Szűcs Juliánna öz. Andirkó Mihályné egy is mint k. k. gyermekei gyámjától és társaitól ezeknek kőntőskerti szöllőjüket 1300 frtért.

Curdor János és neje veszik Károlyi Ferencz-től ennek 2647. népsorszámu házát 1650 forint vételárért.

Kis lutri. 1896. május hó 28-án.

Prágai	10	14	69	44	32
Szebeni	58	39	37	35	75

### Szerkesztői üzenetek.

K. E. k. a. Sajnáljuk, hogy a pünkösdi számból kimaradt. De hisz alkalmi az ma is.

P. V. Ugye most már jó volt.

H. S. (Amerika.) A küldeményt megkaptuk. Nem ártott neki a nagy oceánon való utazás Szives üdvözlöt!

K. R. k. a.-nak. A legnagyobb örömmel írtuk. De nagysád elbizakodottá tette valóban tehetséges iroda eljárnak József urat, a ki különben most kétségbe van esve. Abból a bizonyos árfolyamból, melylyel költözökött, eltűntek a K. A. versei, mert a koffer megázott s a kályhán szárítva lobbort vetett. A koffer a mi lapunk egyik régi félliv melléklete volt. Kéretik K. A. ur az újabb beküldésre. József ur fizeti a pénz költséget.

G. L. Szó sines róla. Eligazítottuk.

H. B. Olvassa el a második cikkünket abból is értesítést nyerhet a mozgalomról.

K. T. 1. Ne higgye. A „Bika“ sem fejős tehén Debreczenben. Állítólag volt, de mi nem láttuk a — tejet. 2. A pattogatott kukorica árulásához nem kell ipar-engedély, de kukorica igen. 3. Az ezredévi ünnepeken azért nem volt ökörsütés, mert az ilyen sületlen dolog csak — népsziműbe való. 4. A „Déliab“ — ot (a Hortobágyon) legalább 24 órával előbb kell megrendelni — s ekkor bizonyosan — nem lesz. 5. Bajuszodró s szüzdohányt nem liferálunk, ellenben előfizetéseket a nap bármely órájában elfogad és nyugtáz a kiadóhivatal.

P. S. Jövőre.

A szerkesztésért felelős a kiadótlajdonos: **Zioherman Herman.**

### NYILTÉR.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

# Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!  
Kapható ásványvízkezelőkben és gyógyszerárakban.  
A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

Erdemjel a chicagoi világiállításról.

MINDENNYI KAPHATÓ 17 KIHINTETŐ LEM

LEGFINOMABB MINOSIG

OLCSÓ ÁRAK

CHOCOLAT SUCHARD NEUCHÂTEL (SCHWEIZ) CACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

Dr. ALTMAN BÉLA

ORVOS-SEBÉSZ,

SZÜLÉSZ-NŐGYÓGYÁSZ.

Rendel: d. e. 8—10 óráig.  
d. u. 3—4

Lakik: Batthyányi-utca 2562. sz. a.

4. (22—50)

Med. univ.

Dr. SICHERMANN ADOLF  
FOGORVOS

Kossuth-utca 2152-dik szám.

Rendel: d. e. 8—12-ig  
d. u. 2—6-ig.

Ingyen foghuzás vasárnap délelőtt 8—10.

Lakás változtatás.

DEBRECZENI LAJOS

CZÍMER- ÉS CZIMFESTŐ,

lakását Kossuth-utca 2565-ik számú házba tette át. (3—3)

**Köszénkátrányt**  
legjobb minőségben  
**zsindely**  
és  
**deszkatetők behúzására,**  
mely által azok tartóssága kétszerre hosszabb,  
továbbá **czulápok**, melyek a földbe ásat-  
nak, **kerítések s gazdasági eszközök**  
**befestésére**, hordókban à 50, egész 250  
kiló súlytartalommal,  
továbbá saját gyártmányu  
**coaksot**  
(pirszén) **kovácsok és lakatosok**  
részére ajánlja jutányos ár mellett:  
**a légszuszgár igazgatósága**  
Debreczenben.  
(90) 8-10

Egy igen versenyképes gyár, már általánosan használt for-  
galmi cikkek eladásához oly  
**ügyes képviselőt**  
keres, ki a fűszer detail-vevőknél nagyon jól be van vezetve.  
Ajánlatok referenciákkal „U. F. 935” alatt **Hasenstein**  
és **Vogler** (Ottó Maas) Bécs I. intézendők. (134.) 1-2.

**MELOCCO PÉTER**  
BUDAPEST  
VI. Dévai utca 21.  
Nárványminiszter, cementgyár és betonipari vállalat.  
Cementcsövek minden nagyságban.  
Elvállal városi csatornázásokat, szilip- és vízvezetvényeket, cementbetonbushálózatokat, gépalapozásokat stb.  
Építgépész és kőműves. (131.) 2-7.

**Clayton & Shuttleworth**  
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.  
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:  
  
**Locomobil és gőzcsaplógép-készletek** 2<sup>1/2</sup>, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-  
cséplőgépek, tisztító-rosták, kon-  
kolyozók, kaszáló- és uratógépek, boronák, szémgyűjtők.  
  
„COLUMBIA” legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-  
morzsolók, darálóok, őrlő-malmok.  
**Egyetemes acél-ekék** 2 és 3 vasú ekék  
és minden egyéb gazdasági gépek.  
Részletes árjegyzékek kintvára ingyen és bérmentve küldetnek.

(49.) 3-12.

**Karlsbadi porcellán,**  
**majolika, terrakotta, dísz tárgyak**  
**gyári raktára.**  
Kávé- vagy theakészletek 6-6 személyre  
17 darabból finom virágokkal festve és aranyozva  
3 frt, 3 frt 50 kr, 5 frttől feljebb 10 frtig. Fe-  
kete kávé tálcával 3 frt 50 kr. Étkezési kész-  
letek 6 személyre, 26 drb. virágos arannyal 6  
frt. 6 személyre 26 drb 7 frt 50 kr. 6 személyre  
42 drb a legújabb kivitelben 12 frttől 50 frtig.  
Arany nélkül 10 frt. Tea- és kávé csésze igen  
finom díszszel tűzmentes egy pohár 20 kr.  
6 személyre üveg készlet boros pohár,  
vizes pohár, boros üveg, vizes üveg 14 drb 1 frt  
68 kr, szalag díszszel, ugyanily összeállítás, csil-  
lag metszéssel 3 frt.  
Vidéki megrendelésnél elegendő az  
árak megjelölése. Mindenkor a legújabb mintával  
szolgálok.  
Menyaszonyi ajándéktárgyak dus választékban.  
Csomagolásnál a legnagyobb gond fordítta-  
tik, az uton történhető károkat megtérítem.  
**Ifj. Pájer József**  
Debreczen, főpiacz. (328)20-?

**A tavaszi és nyári idényre**  
a legmegbízhatóbb első-rendű gyárakból:  
SZABADALMAZOTT  
**JÉGSZEKRÉNYEK,**  
ÖNMEKÖDŐ  
**FAGYLALTGÉPEKET,**  
LEGJOBB MINŐSÉGŰ  
**SZÓDAVIZ KÉSZÜLÉKEKET,**  
TÜKRÖZÖTT  
**KERTI GOLYÓKAT,**  
**SODRONY BORITÓKAT**  
ÉS SZABDALMAZOTT  
**LEGUJABB BEFŐZŐ-ÜVEGEKET**  
a legnagyobb választékban és legjutá-  
nyosabb árak mellett ajánl  
**Kaszanyitzky Endre**  
üveg, porcellán, lámpa,  
háztartási konyhaeszközök és díszárúk  
nagykereskedése  
**DEBRECZEN, Főpiacz, 1900.**  
(145) 55-55.

**DREHER ANTAL** kőbányai serfőzdejének főraktára  
**ÁRON MIKSÁNAL DEBRECZENBEN.**  
Mint az előző években, bátorkodom figyelmeztetni a nagyrődemű közönséget, hogy  
**Dreher-féle üveges sör**  
osakis az itt látható védjeggyel ellátott és belajstromozott czimkével  
ellátott üvegekben kapható valódi minőségben.  
  
Dreher-féle hordós ser kizárólag a következő helyeken kapható Debreczen-  
ben: „Bika” szálloda (Tatár Gusztáv), „Debreczen” sörösarnok (ösv.  
Pattermann Ferenczné), „Korona” vendéglő (Péter Pál), „Kossuth”  
szálloda (Sporni Gyula), „Frohner” szálloda (Rosenberg Adolf), Né-  
meth András, Törő Imre vendéglője.  
Kiváló tisztelettel  
**ÁRON MIKSA,**  
Dreher Antal kőbányai serfőzdejének főraktára.  
(1-?)

**AZ ELSŐ KÖZVETÍTŐ- ÉS TUDAKOZÓ-INTÉZET**  
**ZICHERMAN H. irodája, Rózsa-tér 16-ik sz. a.**  
156. sz. telefon állomás.  
Kiadó fűszerárú és bormérő helyiség a Homokkert I-ső járásában. Értekezhetni irodámban. (494.)  
Kiadó lakás. A Péterfia részen egy utcai lakás — 2 szoba, előszoba — kiadó. (214.)  
Egy 8 lóerejű „Hornsbi”-féle cséplő garnitúra teljes felszereléssel előnyös feltételek mellett eladó. (493.)  
Nevelőnek ajánkozik egy nyugalmazott ev. ref. tanító. Bővebbet irodámban. (594.)  
Szepességi középkorú művelt nő, mint nevelőnő vagy bonne — alkalmazást kerest. (595.)  
Homokkertben 3 szoba, konyha, kamara kiadó. (591.)  
Eladó. Gázmotor 2 1/2 lóerejű, 2 vashenger állvánnyal és szerelvényekkel. — Értekezhetni irodámban. (491.)  
Kiadó. Egy bolthelyiség több lakszobákkal, két raktár egy irodával.  
Ebesi szántóföld 15 nyilas, 10 hold dohányengedéllyel eladó, esetleg kiadó.  
Bútorozott szoba Péterfia elején május 1-től kiadó. (590.)  
Ecetes ugorka három nagy üveggel eladó. (491.)  
Három jókarban lévő könnyű kocsit eladó. (490.)  
Eladó szőlős kert A Csígekertben egy 3 kat. hold területű gyümölcsös-kert, melyen egy szép uri lak és ezenkívül több lakosztály van, melyért évente 440 frtot fizet a jelenlegi bérle, — szabadkézből eladó. Értekezhetni irodámban. (280.)  
Az ezen rovatokban közölttek iránt felvilágosítást ad s egy ily közöleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közlétesz.  
Eladó ház. Csokonai-utcán egy jó karban levő ház, — jövedelmez 400 forintot, — eladó. (591.)  
Fűszer üzlet a legjobb helyen családi körülmények folytán eladó. (473.)  
Kosztosok hához járva, vagy kihordani kedvező feltételek mellett elfogadtnak.  
Kereskedő segédek minden szakmából, azonnali alkalmazásra megrendelhetők.  
Eladó ház. Timár-utcán egy ház 8 szoba, 5 konyha, 28 öf ondódi földjével együtt eladó. (590.)  
Eladó ház. Családi körülmények folytán Nagyuj-utcán egy ház eladó. A ház 500 forintot jövedelmez, a feltételek igen kedvezők. (588.)  
Péterfia részen, közel a honvéd laktanyához, több jó karban levő lakosztályt tartalmazó ház eladó. (581.)  
Kiadó tanya-föld. A Szepesen 5 nyilas tanya-föld épületekkel haszonbérbe kiadó. Értekezhetni irodámban. (272.)  
Szép, fiatal, nevelt leány valamelyik boltban, mint elárúsító nő alkalmazást keres. (634.)  
Gazdatisztek, gépészek, kertészek azonnal megrendelhetők.  
Eladó ház. Bárány-utcában, szilárd anyagból készült és 5 szobát tartalmazó ház és 23 öf ondódi földdel, szabad kézből eladó. (549.)

Van szerencsém a  
**„debreczeni első terrakotta-, majolika- és kályhagyár”**  
készítményeit u. m.: égetett anyag épületi díszítményeket (terrakotta), díszedényeket (majolika), tűzálló anyagból készült közönséges edényeket, valamint nagyválasztékú ó-német, svéd-, díszes porcellán-, cserép- és majolika-kályhákat, kandallókat, fürdőkád és falburkoló fayence lemezeket, agyagcsöveket és mindennemű szobrászati cikkeket, jutányos áron és jótállás mellett a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani.  
Ezen új gyár készítményei, melyek mind hazai és külföldi legjobb minőségű anyagok felhasználásával, kellő szakerők alkalmazásával állítatnak elő, szépség és jóság tekintetében a legjobb hírv gyárak készítményeivel a versenyt kiállják. — Olcsóság tekintetében pedig felülmulhatatlanok.  
Bármely különleges tárgyak rajz vagy fénykép után előállítatnak. A gyár a legnagyobb megrendelésnek is eleget képes tenni.  
Gyártelep és raktár: a Boldog-kert elején, a vaspálya udvar és csolnakázó tó szomszédságában; a hol a tárgyak megtekinthetők és megrendelhetők. Telefon szám 187.  
Belső iroda: Sz.-Anna-utca 2524. sz. a. Telefon 188.  
Belső raktár: Főpiacz, Stenczinger Károly ur házában.  
Tisztelettel  
**Tóth Kálmán**  
építész-mérnök.  
(15-?)

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyerőség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi- és baleset-biztosítási ág 1895.

Main financial statement table for Trieste Assicurazioni Generali, showing income and expenses in forints and krone.

Nyerőség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1895).

Second financial statement table for Trieste Assicurazioni Generali, detailing life insurance operations.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1895. december 31-én.

Balance sheet table showing assets (VAGYON) and liabilities (KÖTELEZŐSÉGEK) for December 31, 1895.

Advertisement for KAUFMANN és SIMON lottery, featuring a list of prizes and terms of sale.

Advertisement for Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment, describing its medicinal benefits.

Advertisement for ISTVÁN gőzmalom-társulat (steam mill association) and their flour products.

Magyarországi vezérigazgató: HEGEDŰS SÁNDOR, igazgató-tanácsos: ROTT JÓZSEF.

Advertisement for Szolyva-Hársfalva, a health resort, highlighting its climate and medicinal waters.

Advertisement for Kontsek Géza, a wine merchant, offering various wines and services.